

ПОЛІМОРФІЗМ АЛЕЛІВ ГЕНА *BoLA-DRB3* У ХВОРИХ НА ЕНДОМЕТРИТИ КОРІВ

*А. П. Бережанський**
andyberlisk@gmail.com

Подільський державний аграрно-технічний університет,
м. Кам'янець-Подільський, Хмельницька обл., Україна

В наш час ендометрити трапляються у кожному скотарському господарстві. Хвороба реєструється у 11–38 % корів — переважно високопродуктивних, і, як наслідок, призводить до розвитку симптоматичної неплідності, яка спричиняє значні економічні збитки, обґрунтовані недоотриманням молока та приплоду. У корів, які переохворіли на ендометрит, значно знижується здатність до запліднення, а тривалість неплідності збільшується на 40–60 діб. Причини захворювання корів на ендометрит мають багатофакторний характер: провідним етіологічним фактором хвороби є контамінація матки умовно-патогенною мікрофлорою та зниження природної резистентності організму. Лікувально-профілактичним заходам ендометриту корів присвячено значну кількість робіт. Але останнім часом стала очевидною гостра необхідність розробити методичні підходи та отримати вірогідні критерії, які дозволяють оцінити генетичну схильність тварини до цього захворювання.

Метою дослідження було проаналізувати основні акушерські та гінекологічні патології, які трапляються в господарстві, та визначити поліморфізм алелів гена *BoLA-DRB3* у хворих на різні форми ендометриту корів.

Дослідження проведено в ПП «Аграрна компанія-2004» Городоцького р-ну Хмельницької обл. Характер розподілу алелів гена *BoLA-DRB3* вивчали за допомогою ПЛР. У цьому дослідженні для ампліфікації екзона 2 гени *BoLA-DRB3* використовували двоетапний метод проведення ПЛР із застосуванням праймерів HLO-30, HLO-31 і HLO-32. Порівняння ДНК-патернів, отриманих з використанням трьох рестрикційних ендонуклеаз *RsaI*, *HaeIII* і *BstYI*, дозволяє ідентифікувати 54 алеля гена *BoLA-DRB3*.

Встановлено, що у період 2018–2019 рр. у корів дійного стада голштинської породи з середньою продуктивністю 9000 кілограмів молока на рік, загальною кількістю дійного поголів'я 418 корів найчастіше спостерігали такі патології репродуктивної системи: ендометрит — 46 корів (11 %), кіста жовтого тіла — 16 (3,8 %), затримка посліду — 11 (2,6 %), персистентне жовте тіло — 9 (2,15 %), субінволюція матки — 9 (2,15 %), гіпофункція яєчників — 7 корів (1,7 %).

Серед 46 корів, які переохворіли ендометритом, передусім спостерігався гострий катаральний ендометрит — 19 голів (41,3 %) та гнійно-катаральний — 23 (50 %), також було виявлено корів із хронічним гнійно-катаральним — 3 корови (6,5 %), і гострим фібринозним ендометритом — 1 (2,2 %). Найбільшу кількість хворих корів виявляють у зимово-весняний період року (28,5–55,8 %), а найменшу — в осінній (23,9–26,4%).

Дослідження поліморфізму алелів гена *BoLA-DRB3* проведено на вибірці від 40 корів, хворих на ендометрит. У представленій групі тварин виявлено 21 алель, середня частота — 4,17 %. З частотою понад 5 % визначалися 5 алелів. Найчастіше визначалися алелі *BoLA-DRB3.2*24*, *28 (9,7 %), *26 (8,1 %) і *03 (6,5 %). Рідко виявлялися алелі *01, *20 та *42 (0,8 %).

* Науковий керівник — д. с.-г. н., професор Супрович Т. М.